

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR IF P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-07-17 Nr. 429-248
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėja) ir If P&C Insurance AS, veikianti Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo žalą apdrausto namo fasadui, kuri, pareiškėjos teigimu, atsirado dėl šalčio (šalnų) poveikio, (toliau – Įvykis) pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu. Įvertinus šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, nustatyta, kad Įvykis neatitinka jokio draudimo sutartyje apibrėžto draudžiamojo įvykio sąlygų ir kad labiausiai tikėtina žalos priežastis yra ilgalaikis gamtinių veiksnių poveikis ir (ar) projektavimo, statybos ar įrengimo trūkumai, o ne staigus ir netikėtas išorinis poveikis. Atsižvelgiant į tai, Įvykis atitinka taikomose draudimo taisyklėse (toliau – Taisyklės)² numatytas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjos reikalavimo.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Tarp draudiko ir pareiškėjo buvo sudaryta būsto draudimo sutartis (toliau – draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu nuo 2015 m. lapkričio 6 d. iki 2036 m. lapkričio 5 d. buvo apdraustas gyvenamasis namas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini).

2026 m. vasario 25 d. pareiškėja pranešė apie Įvykį – namo fasado apdailos defektus, kurie, pareiškėjos teigimu, atsirado dėl šalčio (šalnų). Draudiko įgaliota partnerė UAB „PortalPRO“ atliko draudimo objekto apžiūrą, surašė sugadinto turto apžiūros aktą, parengė Išvadą dėl defektų statiniui atsiradimo priežasties Nr. IFPS0010721 (toliau – Ekspertinė išvada). Surinktų duomenų pagrindu draudikas nusprendė pripažinti Įvykį nedraudžiamuoju.

Draudikui netenkinus pareiškėjos pretenzijos, ši kreipėsi į Lietuvos banką, prašydama išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią apdraustam turtui padarytą žalą.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėja teigia, kad žala atsirado staiga ir netikėtai, todėl Įvykis atitinka draudžiamojo įvykio požymius. Jos manymu, draudikas netinkamai įvertino ir interpretavo jos pateiktas aplinkybes bei neatsižvelgė į faktinį žalos atsiradimo mechanizmą: lijudros metu ant namo sienos ir trinkelų susidaręs ledo sluoksnis suformavo vientisą ledo masę, dėl to buvo deformuota namo siena ir pažeistas fasadas. Pareiškėja tvirtino, kad toks įvykis nelaikytinas įprastu gamtos reiškiniu.

Draudikas atsiliepime prašė pareiškėjos reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą, nurodydamas, kad žala apdraustam turtui kilo ne dėl staiga ir netikėto išorinio poveikio, o Įvykis atitinka Taisyklėse numatytų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas.

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamą aplinkybes, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² Gyventojų turto draudimo taisyklės Nr. 017, galiojančios nuo 2015 m. sausio 1 d.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

*Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar **draudikas pagrįstai atsisakė žalą apdraustam turtui pripažinti draudžiamuoju įvykiu.***

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalį).

Šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.³

Draudžiamasis įvykis apibrėžiamas kaip draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką⁴. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta į draudimo rizikos apibrėžtį patenkantis įvykis, tačiau šalis yra susitariusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką.⁵ Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamąjo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis).⁶

Nagrinėjamu atveju turtas buvo apdraustas „If mini namai“ draudimo variantu. Pagal Taisyklės šis draudimo variantas apima šias rizikas: ugnį, gamtines jėgas, vandenį, vagystę ir vandalizmą. Apdraustų rizikų sąrašas yra baigtinis (Taisyklių I dalies lentelė).

Taisyklėse numatyta, kad bendraisiais nedraudžiamaisiais įvykiais laikomi įvykiai, kurie neatitinka Taisyklių I dalyje nurodytų draudžiamųjų įvykių apibrėžimų (Taisyklių 71 punktą); kurie nėra staigūs ir netikėti (Taisyklių 72 punktą); kurie kyla dėl natūralaus nusidėvėjimo arba neišvengiamų natūralių procesų (Taisyklių 73 punktą); taip pat dėl projektavimo, statybos, montavimo ar įrengimo klaidų bei trūkumų, už kuriuos atsako rangovas, montuotojas ar techninę priežiūrą vykdančias asmuo (Taisyklių 78 ir 79 punktai).

Draudikas sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju grindžia turto apžiūros aktu, įvykio vietos nuotraukomis ir Ekspertine išvada. Ekspertinėje išvadoje konstatuota, kad labiausiai tikėtina defektų atsiradimo priežastis yra įprasti ir pasikartojantys gamtiniai reiškiniai (lietus, drėgmė, užšalimo ir atšilimo cikliškumas), dėl kurių ilgalaikio poveikio yra ardomos konstrukcijos. Papildomai nurodyta ir galima alternatyvi apdrausto turto defektų atsiradimo priežastis – įrengimo

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktą.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

klaidos, susijusios su netinkamai suformuotais nuolydžiais ar neefektyvia hidroizoliacija, dėl kurių kritulių vanduo gali kauptis konstrukcijose ir, veikiant užšalimo-atšilimo cikliškumui, lemti pagrindo ir konstrukcijų deformaciją. Ekspertinėje išvadoje konstatuota, kad jokio su įvykiu sietino staigaus ir netikėto išorinio mechaninio poveikio apdraustam turtui neužfiksuota.

Pagrindo nesivadovauti specialių žinių turinčio asmens parengta Ekspertinė išvada nenustatyta. Eksperto atlikto tyrimo duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, išvados neprieštarauja nustatytoms faktinėms aplinkybėms. Pažymėtina, kad pareiškėja neteikė jokių objektyvių duomenų, paneigiančių draudiko ir jo pasitelkto eksperto atliktą įvykio bei jo priežasčių vertinimą.

Atsižvelgiant į visas nustatytas aplinkybes, sutiktina su draudiko išvada, kad nebuvo nustatyta jokio draudimo sutartyje apibrėžto draudžiamąjo įvykio požymių, nenustatyta jokio su įvykiu sietino staigaus ir netikėto išorinio poveikio, tačiau buvo nustatytas nedraudžiamąjo įvykio sąlygų buvimas (ilgalaikiai natūralūs procesai, projektavimo, statybos, montavimo ar įrengimo klaidos).

Išvada

Nustačius, jog įvykis yra nedraudžiamasis, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos, todėl pareiškėjos reikalavimas atmetamas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.⁷

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.